

CYFARFOD:	PWYLLGOR IAITH
DYDDIAD:	MEHEFIN 18 2015
TEITL:	PENODIADAU PWYLLGOR SAFONAU
AWDUR:	PENNAETH GWASANAETHAU CYFREITHIOL
PWRPAS AR YR ADRODDIAD:	ADRODD AR DREFN PENODI AELODAU PWYLLGOR SAFONAU

Cefndir

Mae Pwyllgor Safonau Cyngor Gwynedd yn bwyllgor statudol a sefydlwyd yn wreiddiol dan ddarpariaethau Deddf Llywodraeth Leol 2000.

Mae naw aelod o'r Pwyllgor :

- 3 – aelod etholedig Cyngor Gwynedd
- 5 - aelod annibynnol
- 1 – aelod cyngor cymuned

Mabwysiadwyd y gyfundrefn ar gyfer penodi aelodau i'r Pwyllgor Safonau gan y Cyngor ar 1 Mawrth 2012 (Atodiad 1) . Fodd bynnag mae'r drefn o benodi aelodau annibynnol yn seiliedig ar gyfundrefn statudol dan Orchymyn Pwyllgorau Safonau (Cymru) 2001.

Penodi

Mae'r rheoliadau yn darparu bod rhaid hysbysebu mewn dim llai na 2 bapur newydd sydd â chylchrediad o fewn yr ardal. Caniateir hysbysebu mewn papur newydd y mae'r awdurdod yn ei gyhoeddi yn ychwanegol at hyn. Er enghraifft yn y cylch diweddaraf gosodwyd yr hysbysebion canlynol:

- Hysbyseb yn y Cambrian News, Herald a'r Bangor Mails –
- Gwefan Cyngor Gwynedd
- Tudalennau Facebook a Twitter y Cyngor

Yn ôl y rheoliadau rhaid sefydlu panel ar gyfer cynnal cyfweiliadau fydd yn gwneud argymhellion i'r Cyngor ynglŷn a phenodi aelodau. Er fod y penodiad yn nwylo'r Cyngor mewn sefyllfaoedd o'r fath mae elfen uchel o ymddiriedaeth yn y Panel i adnabod ymgeiswyr a gwneud argymhellion. Yn arferol cyflwynir

adroddiad i'r Cyngor yn adrodd ar argymhellion y panel penodi. Mae adegau, ac er ceisir osgoi hyn, ble mae'r amserlen penderfynu yn golygu y bydd yr enwau'r ymgeiswyr llwyddiannus yn cael eu adrodd ar lafar.

Mae gofynion penodol ynglŷn ag aelodaeth Pwyllgor Safonau sydd yn golygu nad yw pob un sydd a diddordeb yn gymwys. O safbwynt ceisiadau am aelodau annibynnol, er enghraifft ni chaniateir i unrhyw un sydd yn aelod neu swyddog na chyn aelod neu swyddog o'r awdurdod yma gael ei benodi/phenodi i'r Pwyllgor.

Mae'r her yn y penodi o safbwynt cael aelodau sydd yn gymwys i wneud y gwaith. Rhaid dwyn mewn cof y bydd y pwyllgor ar adegau yn ymdrin â materion heriol ac anodd o safbwynt penderfyniadau felly mae cyfrifoldebau penderfynu eithaf ar eu hysgwyddau. Mae'r Panel felly yn gorfod gweithredu eu cyfrifoldebau o fewn y meini prawf a osodwyd gan y Cyngor. Drwy'r drefn yma penodwyd ystod o aelodau annibynnol, rhai yn Gymraeg eu hiaith a rhai yn ddi-Gymraeg.

Argymhelliad

Fod y pwyllgor yn derbyn y wybodaeth

Penodiadau i'r Pwyllgor Safonau - Meini Prawf

Bydd yn rhaid i ymgeiswyr ddangos annibyniaeth ac amhleidioldeb wrth gynorthwyo'r Pwyllgor Safonau mewn hybu, cynnal a gwella trefniadau moesegol o fewn Cyngor Gwynedd a chynghorau cymuned/tref y sir.

Bydd gwaith y Pwyllgor yn golygu bod yn rhaid i'r aelodau feddu ar y nodweddion a sgiliau canlynol:-

- Sgiliau gwrando;
- Y gallu i ddeall a phwyso tystiolaeth;
- Y gallu i ffurfio barn wrthrychol a'i hesbonio drwy gyfeirio at y dystiolaeth;
- Sgiliau gweithio mewn tîm;
- Parchu pobl eraill a dealltwriaeth o ystyriaethau gwahaniaeth;
- Disgresiwn;
- Uniondeb Personol.

Meini Prawf ychwanegol i aelodau annibynnol

Nid oes angen gwybodaeth fanwl o lywodraeth leol er y byddai o fantais pe bai diddordeb gan ddarpar ymgeiswyr mewn materion sy'n berthnasol i fywyd a gwasanaethau cyhoeddus. Yn ogystal, y mae'n rhaid i aelodau annibynnol:-

- Fod yn gymwys i gael eu dethol yn aelod annibynnol.
- Fod yn uchel eu parch o fewn y gymuned:
- Allu rhoi'r amser angenrheidiol i'r dyletswyddau a bod ar gael ar fyr rybudd;
- Allu darparu dau dystlythyr.

Ystyrir y gallu i siarad Cymraeg yn fantais a chymerir i ystyriaeth cadw cydbwysedd sgiliau, rhinweddau a medrusrwydd ar y Pwyllgor, yn ogystal â'r angen i gynrychioli'r gymuned yn gyfan gwbl a chyflawni cynrychiolaeth ddaearyddol.